

Pas a desnivell

La realitat com a bandera

Acabo d'assabentar-me que en una barriada de l'Hospitalet de Llobregat, la cantant Marina Rossell va haver de suspendre un recital perquè un grup dels altres patriotes, al crit de *Viva España!*, va interrompre l'acte. Considero que es tracta d'un fet gravíssim, perquè si a casa nostra no ens podem expressar en català —en qualsevol manifestació d'art o de senzilla ciutadania—, i ho passem per alt o bé adoptem l'actitud de falsa discreció que a vegades ens caracteritza, per no ferir, per no ofendre, perquè no se'ns enfadin, els qui quedarem humiliats, ofesos i anulats sempre serem nosaltres.

La notícia fou servida d'una manera força vergonyant. No la portaren pas tots els diaris de Barcelona, i els qui ho van fer (potser només fou un), la va passar en petit a les pàgines interiors, potser per allò de no excitar les susceptibilitats agressives. La nota deia que els energümens orfes de civisme eren sorollosos i no és estrany. Però només hi eren *ells*? I si hi havia gent nostra ¿eren tan pocs que no van poder contrarestar conductes colonitzadores?

La Marina Rossell devia quedar desolada i, encara que de poc li serveixi, voldria dir-li que l'admiro sincerament. Penso que som molts a compartir aquesta adhesió, però som uns *molts* que ens trobem sota el pes d'una frase que és un advertiment constant: «Que la prudència no ens faci tornar traïdors».

Crec que hem de tenir el coratge de dir la veritat tal com cadascú la sentí. Un dels problemes més importants del nostre país és el moviment migratori (en bona part estimulat per intencions d'ocupació durant el franquisme), mobilitzant unes masses que no eren conscients de fins a quin punt les manipulaven. No sabien que eren víctimes d'unes oligarquies implacables i d'unes utilitzacions polítiques. Simplement se n'anaven —o fugien— de la fam imposada en la seva terra, i en virtut d'aquest dret tan humà de sobreviure, buscaven noves oportunitats en altres llocs. Amèrica ja no era la porta oberta que havia estat el desguàs d'Europa durant unes quantes dècades, i la mateixa Europa reduïa sensiblement les seves necessitats de peons. Amb totes les distàncies guardades, sense les més lleus ganes d'ofendre ningú, es va organitzar una mena de conquesta de l'Oest, però peninsular, cap a l'Est, cap al Nord. Com

que no tenim indis —que se sàpiga— ens hem tret del damunt les fletxes, però no pas del tot les impetuoses intervencions del setè de cavalleria. En aquests moments, no em puc treure del cap una brillant paròdia de «La Trinca», amb reserves indígenes i danses rituals, i una muntanya sagrada al fons que no podem pretendre que ens serveixi de refugi permanent.

De debò, amb una honestedat d'esperit absoluta, cal defensar el respecte que mereix qualsevol comunitat humana i, d'una manera especial, les qui comparteixen amb nosaltres uns mateixos problemes. Per això em dol l'engany, quan aquest forma part d'una campanya continuada, dirigida, carregada de males intencions. D'una banda, és una mentida destinada a distreure la gent que va haver d'emigrar de la seva terra i gairebé se'ls vol convèncer que van venir animats d'una fe missionera, plena de filantropia, no per salvar-se ells, sinó per salvar-nos a nosaltres amb la força dels seus braços. Ningú no s'atreveix a dir-los que l'oferta de mà d'obra barata, o malbaratada, és (des d'una perspectiva proletària) una competència deslleial, encara que tingui lloc dins un mateix Estat. És evident que els beneficiats no foren els obrers catalans, sinó una classe concreta, ben determinada, que sovint s'ha jugat els interessos de Catalunya a profit de fer més substanciosos els seus balanços.

Aquesta situació era summament perillosa si s'arribava a produir una forta crisi econòmica, com succeeix ara, en la qual disminueix el poder adquisitiu dels salaris, augmenta l'atur i ningú no es fia de la seguretat dels seus llocs de treball. És una situació ideal per a engagar una certa demagògia, amb tocs de patriotisme mal digerit o entès a mitges, amb un desconeixement molt accentuat de la història i de la geografia, la qual cosa afavoreix la barreja dels sen-

timents i de les idees. Des del punt de vista social, és fàcil de convèncer a una mentalitat en procés de formació que l'enemic de classe és el català. Tenim l'obligació de desfer aquesta fallàcia, si és que volem evitar —i hi som a temps— la tragèdia d'un país amb dues comunitats antagoniques.

I hi ha símptomes que algú té programada aquesta possibilitat, i que hi treballa amb tot de seguidors i d'activistes: plaques indicadores de carrers, *en català*, trencades. Rètols dels transports públics, *en català*, esborrats o arrencats. Recitals de cançons, *en català*, interromputs amb violència. Algun funcionari públic (que figura que són servidors i no amos) que es posa nerviós i agressiu si li parlen *en català*. Assemblees on mai no falta algú que protesta, irat i superb, si hi ha intervencions *en català*. La llista es podria allargar, esmentant actes de vandalisme com ara el perpetrat contra el monument de Pau Casals, i tot un seguit de mostres d'analfabetisme militant, petites, mitjanes i grans, però totes elles carregant contra una sola banda. Sembla que això de la cooficialitat (per mi seriós que sigui) és només per a enganyar. Com aquella cobla castellana que parla d'una guitarra que no té cordes ni res. Només hi ha el guitarrista... ●

PERE CALDERS

VOCABULARI DE L'ARGOT DE LA DELINQUÈNCIA

per JOAN VINYOLES i VIDAL
Col·lecció LLENGUA VIVA-1

EDITORIAL MILLÀ - Sant Pau, 21 - BARCELONA
Demaneu-lo a la vostra llibreria